INSTRUKCJA BHP OBSŁUGI: HDS (ŻURAW PRZEŁADUNKOWY)

instrukcja stanowiskowa (art. 237¹ § 2 Kodeksu pracy, § 41 rozporządzenia w sprawie ogólnych przepisów BHP)

Instrukcja nr		**Wersja / zmiana nr**	
Data opracowania		**Obowiązuje od**	

1. Pracodawca, maszyna i stanowisko

Pracodawca *nazwa i adres*			
Maszyna *HDS: samochód (nr rejestracyjny), producent i typ żurawia, numer UDT, udźwig, wysięg, osprzęt (hak, chwytak, widły)*		**Nr fabryczny lub ewidencyjny**	
Stanowisko *kto obsługuje maszynę*		**Gdzie dostępna instrukcja** *np. przy maszynie, w kontenerze brygady*	

Opracował *imię, nazwisko, funkcja*		**Data i podpis**	
Zatwierdził *pracodawca lub osoba upoważniona*		**Data i podpis**	

☐ instrukcja producenta (DTR) maszyny (typ, wersja)
☐ karta oceny ryzyka zawodowego dla stanowiska (numer i data)

2. Zagrożenia przy obsłudze

☐ upadek ładunku na ludzi przy rozładunku
☐ przewrócenie samochodu przy złym podparciu albo przeciążeniu
☐ kontakt ramienia z napowietrzną linią energetyczną
☐ przygniecenie przez podpory albo ładunek przy odkładaniu
☐ potrącenie przez pojazdy przy rozładunku przy drodze
☐ upadek ze skrzyni ładunkowej

3. Wymagania wobec pracownika i środki ochrony indywidualnej

☐ szkolenie wstępne BHP (instruktaż ogólny i stanowiskowy) i aktualne szkolenie okresowe
☐ aktualne orzeczenie lekarskie bez przeciwwskazań do pracy na stanowisku
☐ zapoznanie z instrukcją producenta, oceną ryzyka i niniejszą instrukcją
☐ hełm ochronny i kamizelka ostrzegawcza
☐ obuwie ochronne
☐ rękawice ochronne przy zawiesiach

4. Czynności przed rozpoczęciem pracy

- ☐ sprawdź zaświadczenie kwalifikacyjne UDT operatora i ważność badania żurawia (art. 22 ust. 3 ustawy o dozorze technicznym)
- ☐ obejrzyj hak, zamknięcie gardzieli i zawiesia; usterki wpisz w dzienniku konserwacji (§ 75 rozp. o robotach budowlanych, § 7 rozp. o UTB)
- ☐ ustaw samochód na nośnym podłożu poza klinem odłamu wykopów i poza drogami ruchu
- ☐ wysuń podpory na pełną szerokość i podłóż podkłady według instrukcji producenta
- ☐ sprawdź odległość od napowietrznych linii energetycznych (§ 55 rozp. o robotach budowlanych)
- ☐ wyznacz strefę niebezpieczną i ustal z odbiorcą miejsce odłożenia ładunku

5. Zasady bezpiecznej pracy

- ☐ pracuj według instrukcji eksploatacji żurawia (§ 8 rozp., Dz.U. 2018 poz. 2176)
- ☐ nie przekraczaj udźwigu z diagramu dla danego wysięgu
- ☐ nie przenoś ładunku nad ludźmi ani nad kabiną z kierowcą; kierowca opuszcza kabinę (§ 29 i 92)
- ☐ przenoś ładunek co najmniej 1 m nad przeszkodami (§ 91)
- ☐ gdy nie widzisz całej drogi ładunku, pracuj z sygnalistą według szczegółowych warunków eksploatacji (§ 5 ust. 2 pkt 4 rozp. o UTB)
- ☐ przy pracy w pobliżu linii energetycznej stosuj szczegółowe warunki eksploatacji (§ 5 ust. 2 pkt 5)

6. Czynności po zakończeniu pracy

- ☐ zdejmij zawiesia z haka, złóż ramię w pozycji transportowej
- ☐ schowaj podpory i zabezpiecz ładunek na skrzyni
- ☐ wyłącz przystawkę odbioru mocy
- ☐ zgłoś usterki żurawia

7. Zakazy

- ☐ podnoszenie osób na haku albo na ładunku
- ☐ praca bez podpór albo na podporach bez podkładów
- ☐ praca przy wyłączonym ograniczniku udźwigu
- ☐ przeciąganie ładunków po ziemi i wyrywanie przedmiotów połączonych z podłożem
- ☐ pozostawianie ładunku zawieszonego na haku w przerwie i po pracy
- ☐ przebywanie osób pod ładunkiem i w zasięgu ramienia

8. Sytuacje awaryjne

Pracownik niezwłocznie zawiadamia przełożonego o zauważonym wypadku albo zagrożeniu życia lub zdrowia i ostrzega współpracowników oraz inne osoby w rejonie zagrożenia (art. 211 pkt 6 Kodeksu pracy). Przy bezpośrednim zagrożeniu dla zdrowia lub życia pracownik ma prawo powstrzymać się od wykonywania pracy, a jeśli to nie usuwa zagrożenia, oddalić się z miejsca zagrożenia, zawiadamiając niezwłocznie przełożonego (art. 210 § 1 i 2 Kodeksu pracy).

Sytuacja	Co robi pracownik
Przechył samochodu, zapadanie się podpory	
Kontakt z linią energetyczną	
Wypadek osoby w strefie pracy	

Numer alarmowy		**Przełożony** *imię, nazwisko, telefon*	
Osoba udzielająca pierwszej pomocy *imię, nazwisko, telefon*		**Apteczka, gaśnica, wyłącznik zasilania** *gdzie są*	

9. Zmiany instrukcji

Data	Zakres zmiany i przyczyna	Kto zmienił	Podpis

10. Potwierdzenie zapoznania z instrukcją

Lp.	Imię i nazwisko	Stanowisko	Wersja instrukcji	Data	Podpis
1.					
2.					
3.					
4.					
5.					
6.					
7.					
8.					

Pracodawca wydaje szczegółowe instrukcje i wskazówki dotyczące BHP na stanowiskach pracy (art. 237^4 § 2 Kodeksu pracy), a pracownik potwierdza w postaci papierowej lub elektronicznej zapoznanie się z przepisami i zasadami BHP (art. 237^4 § 3). Instrukcje dotyczące obsługi maszyn i innych urządzeń technicznych pracodawca udostępnia pracownikom do stałego korzystania; powinny w sposób zrozumiały wskazywać czynności przed rozpoczęciem pracy, zasady i sposoby bezpiecznego wykonywania pracy, czynności po jej zakończeniu oraz zasady postępowania w sytuacjach awaryjnych (§ 41 ust. 1 pkt 2 i ust. 2 rozporządzenia w sprawie ogólnych przepisów BHP). Treść techniczną dostosuj do instrukcji producenta i oceny ryzyka zawodowego. Eksploatacja urządzeń transportu bliskiego: § 5, 7 i 8 rozporządzenia z 30 października 2018 r. (Dz.U. 2018 poz. 2176). Zaświadczenie kwalifikacyjne: art. 22 ust. 3 i 3a ustawy o dozorze technicznym (t.j. Dz.U. 2024 poz. 1194). Rozładunek i linie energetyczne: § 29, 55, 75, 91 i 92 rozporządzenia w sprawie BHP podczas wykonywania robót budowlanych (Dz.U. 2003 nr 47 poz. 401).